

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2017, în cauza penală, în privința lui

Chiriac Adriana XXX, născută la XXX,
originară din XXX, domiciliată în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 09.08.2017 pînă la 06.10.2017;

Instanța de apel de la 06.11.2017 pînă la 22.11.2017;

Instanța de recurs de la 07.02.2018 pînă la 07.03.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 06 octombrie 2017, cauza fiind examinată în ordinea art. 364¹ din Codul de procedură penală, Chiriac Adriana a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(3) lit. a) Cod penal și stabilită pedeapsa penală cu închisoare pe un termen de 3 ani în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an.

În baza art. 90 alin. (1) Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate cu închisoare inculpatei, Adrianei Chiriac, pe o perioadă de probațiune 1 an, dacă în perioada de probațiune fixată condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

S-a dispus încasarea de la Chiriac Adriana în contul statului suma de 320 lei pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 1463/D din 03 iulie 2017, suma de 320 lei pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 1461/D din 30 iunie 2017, suma de 320 lei pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 1464/D din 30 iunie 2017, suma de 320 lei pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 1462/D din 04 iulie 2017.

2. Pentru a se pronunța prin sentință, instanța de fond a stabilit că la 26.05.2017, aproximativ la orele 12:20, Chiriac Adriana, conducând mijlocul de transport de model „XXX”, cu n/î „XXX”, nefiind în stare de ebrietate, cu permis de conducere de categoriile „A, B”, valabil pentru categoria mijlocului de transport pe care-l ghida, se deplasa în mun. Chișinău pe str. Albișoara din direcția str. Tiraspol spre str. Ismail.

În timpul deplasării pe drumul indicat, ajungând în preajma imobilului nr. 8, de pe str. Albișoara, conducătorul mijlocului de transport, n-a ținut permanent seama de împrejurări, de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei necesare deplasării în siguranță, determinarea benzii de circulație și modului de conducere a vehiculului, n-a apreciat corect situația rutieră

reală pe drum în care se afla vehiculul în momentul respectiv, prin ce a încălcat cerințele pct. 3 al Regulamentului Circulației Rutiere, anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, (în continuare RCR), potrivit cărora participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sânt provocate de circumstanțe iminente ”, *cerințele pct. 45 RCR, care prevede, că „1) Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția: h) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase: c) starea tehnică a vehiculului... d) situația rutieră. 2) În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, precum și cerințele art. 22 alin. 4) din Legea nr. 131-XVI din 07.06.2007, privind siguranța traficului rutier, potrivit căruia „participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluenta și siguranța traficului, să nu periclitizeze siguranța unor alți participanți la trafic” și manifestând neglijența în circumstanțele sus expuse, nu a reacționat adecvat, n-a luat în considerație starea de lucruri în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a participanților la el împotriva accidentelor și consecințelor acestora, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, nu a adaptat o conduită corespunzătoare condițiilor de drum care iar fi garantat securitatea circulației, traversând peste marcajul rutier 1.3. de la anexa nr. 4 a RCR „linia îngustă continuă dublă”, de separare a fluxurilor de transport în sensuri opuse, de pe mijlocul carosabilului, a ieșit pe contrasens, prin ce a încălcat și cerințele pct. 43 3) RCR, care prevede, că „pe drumurile cu circulația dublu sens care au cel puțin două benzi într-o direcție este interzisă intrarea pe partea carosabilului destinată circulației în sens opus ”, drept rezultat a comis tamponarea automobilului de model „XX”, cu n/î „XXX”, condus de Usatîi Vladimir, care se deplasa regulamentar, din sens opus relativ sensului de deplasare a automobilului de model „XX”, cu n/î „XXX”, și în care se aflau pasagerii, Shergalina Iryna, Kamynina Faina și Kamynin Anatoli.*

În rezultatul accidentului rutier, conducătorului automobilului de model „XXX”, Usatîi Vladimir, i-au fost cauzate, conform concluziei raportului de expertiză judiciară nr. 1463/D din 03.07.2017, vătămări corporale ușoare, pasagerilor, Kamynina Faina, i-au fost cauzate, conform concluziei raportului de expertiză judiciară nr. 1462/D din 04.07.2017, vătămări corporale ușoare, cet. Kamynin Anatoliy, i-au fost cauzate, conform concluziei raportului de expertiză judiciară nr. 1464/D din 30.06.2017, traumă asociată manifestată prin traumă închisă a toracelui cu fracturi de coaste bilateral (3,4,5,6,7 stânga), (3,7,8 dreapta), fractura sternului, contuzia pulmonară bilateral cu hemotorace bilateral, traumatism abdominal închis manifestat prin contuzie renală și splenică cu hematom retroperitoneal, leziuni ce prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămări corporale grave.

Astfel, prin acțiunile sale, Chiriac Adriana, a săvârșit încălcarea regulilor de securitate a circulației de către o persoană care conducea mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a

sănătății, adică, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, procurorul a declarat apel, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie recunoscută culpabilă Chiriac Adriana în baza prevederilor art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 6 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani, prin aplicarea art.90 Cod penal a suspenda executarea pedepsei pe un termen de probă de 4 ani. Apelantul invocă dezacordul sentinței primei instanțe din motivul blândeții pedepsei, ori pedeapsa aplicată inculpatei, este vădit neproporțională celor comise de către aceasta și urmărilor prejudiciabile produse, cu abatere de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art. 75 Cod penal, iar la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată, trebuia să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite și de urmările prejudiciabile cauzate relațiilor sociale ocrotite de legea penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2017, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, în partea cheltuielilor de judecată și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, după cum urmează:

Cheltuielile de judecată în suma de 1280 lei, se trec în contul statului.

În rest sentința primei instanțe s-a menținut.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, starea de fapt și de drept se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către instanța de fond, neconstatându-se temeiuri de casare a sentinței. În plus, instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, încadrând just acțiunile inculpatei, Chiriac Adriana XXX, în baza dispozițiilor art. 264 alin.(3) lit.a) Cod penal al Republicii Moldova, și anume ***încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.***

Instanța de apel a constatat că din conținutul apelului înaintat de procuror, rezultă că legalitatea sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 06 octombrie 2017 este contestată doar sub aspectul individualizării pedepsei penale.

Analizând acest temei în raport cu motivele invocate în apel, instanța de apel a constatat că motivele invocate în cererea de apel nu și-au găsit confirmare, din care considerente careva temeiuri de a interveni în sentința primei instanțe nu s-au atestat, ori pedeapsa penală aplicată inculpatei, Chiriac Adriana, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal este una legală iar motivele invocate de acuzatorul de stat în cererea de apel sunt lipsite de suport factologic și juridic.

Mai mult, instanța de apel a verificat legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatei, Chiriac Adriana, a constatat că, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal și la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează

răspunderea, de condițiile de viață ale acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

La fel, instanța de apel a subliniat că prima instanță just a considerat posibilă corectarea și reeducarea inculpatei fără izolarea reală de societate și a aplicat în privința acesteia prevederile art. 90 Cod penal în baza art. 264 alin.(3) lit. a) Cod penal.

În astfel de circumstanțe, instanța de apel a considerat că, numirea pedepsei sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a acesteia în baza art. 90 Cod penal de către prima instanță este o pedeapsă rațională și echitabilă, cât și proporțională faptei prejudiciabile comise în coraport cu gravitatea infracțiunii comise și personalitatea inculpatului.

În contextul celor relatate instanța de apel a respins apelul procurorului pe motivul blîndeții pedepsei penale, or, în speță nu se constată careva circumstanțe care ar agrava situația inculpatei și ar impune stabilirea unei pedepse mai aspre. Instanța de apel denotă că o pedeapsă mai aspră, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Totodată se constată că inculpata, Chiriac Adriana, după producerea accidentului a întreprins toate măsurile necesare pentru a recupera prejudiciul cauzat părții vătămate, prin suportarea cheltuielilor medicale în legătură cu spitalizarea lui Kamynin Anatoli. Totodată, prin recipisa semnată de către reprezentantul părții vătămate, Shergalina Iryna, din data de 18 iunie 2017 (f.d.39) se constată că reprezentantul părții vătămate, nu are careva pretenții față de inculpata, Chiriac Adriana.

La fel, la materialele cauzei, la faza urmăririi penale a fost atașată recipisa din data de 03 iunie 2017 semnată de către Kamynina Faina (f.d.79), recipisa din data de 12 iunie 2017 semnată de către Kamynin Anatoli (f.d.80) și recipisa din data de 03 iunie 2017 semnată de către Shergalina Iryna, prin care se atestă că nu au careva pretenții materiale și morale față de Chiriac Adriana prejudiciul fiind recuperat pe deplin. Suplimentar și-au manifestat dorința ca în privința inculpatei să nu fie aplicată o pedeapsă cu privarea de libertate.

În plus, potrivit declarațiilor date în prima instanță și în instanța de apel inculpata a reparat integral prejudiciul cauzat.

În acest context, instanța de apel a notat că instanța de fond just și întemeiat a conchis că aplicarea față de inculpata, Chiriac Adriana XXX, a unei pedepse mai aspre este inoportună și neproporțională faptei comise, urmărilor prejudiciabile, cât și gravității infracțiunii.

Instanța de apel a notat că aplicarea unei pedepse penale mai aspre după cum solicită procurorul, ar constitui o încălcare a principiului legalității pedepsei penale, avînd în vedere că aceasta ar agrava situația inculpatei, Chiriac Adriana.

În asemenea mod, instanța de apel a ajuns la ferma convingere că aplicarea în privința inculpatei, Chiriac Adriana XXX, a unei sancțiunii penale mai aspre în limitele solicitate de către acuzatorul de stat, este neîntemeiată, fiind o sancțiune în acest caz exagerată și neproporțională în raport cu persoana inculpatului, urmările prejudiciabile, dar și scopul legii penale, care nu admite cauzarea de suferințe fizice și psihice.

În ceea ce privește încasarea cheltuielilor de judecată de la inculpata, Chiriac Adriana, instanța de apel notează că este necesar de a casa parțial, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, sentința în partea cheltuielilor de judecată și pronunță în această parte o nouă hotărîre din următoarele considerente.

Instanța de apel a constatat că prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a dispus încasarea de la Chiriac Adriana în contul statului suma de 320 lei pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 1463/D din 03 iulie 2017, suma de 320 lei pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 1461/D din 30 iunie 2017, suma de 320 lei pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 1464/D din 30 iunie 2017, suma de 320 lei pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 1462/D din 04 iulie 2017.

În acest context, instanța de apel a relevat că conform art. 221 alin. (4) Cod de procedură penală, „procurorul poate intenta și susține acțiunea civilă intentată pentru compensarea prejudiciului cauzat autorităților publice prin infracțiune, precum și pentru anularea actelor care au cauzat prejudiciul, de la pornirea procesului penal pînă la terminarea cercetării judecătorești. Cererea de chemare în judecată poate fi depusă indiferent de acordul autorității publice.

Așa dar, reieșind din norma precitată, instanța de apel a reținut că procurorul nu a formulat și înaintat conform normei precitate supra o acțiune civilă în cadrul procesului penal, formulînd cerințele corespunzătoare, limitîndu-se la invocarea circumstanțelor privind compensarea cheltuielilor judiciare în cuantum de 1280 lei, de la inculpata, Chiriac Adriana, în contul statului, în conformitate cu prevederile art.227 și art. 229 din Codul de procedură penală, care au fost suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală și anume: 320 lei pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 1463/D din 03 iulie 2017, suma de 320 lei pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 1461/D din 30 iunie 2017, suma de 320 lei pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 1464/D din 30 iunie 2017, suma de 320 lei pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 1462/D din 04 iulie 2017.

În acest sens, instanța de apel reține că conform art. 143 alin. (1), pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, „expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cauzei morții, precum și a gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale.

Sub acest aspect, instanța de apel a menționat că cheltuielile pentru efectuarea expertizelor medico-legale privind constatarea leziunilor corporale a pătimitilor, nu pot fi dispuse spre încasare din contul inculpatei, Chiriac Adriana, de vreme ce norma de drept prevede clar și explicit că acestea se compensează din contul mijloacelor bugetului de stat, astfel fiind inadmisibilă încasarea cheltuielilor vizate din contul inculpatei.

În situația descrisă, instanța de apel a reținut că cheltuielile suportate de către organul de urmărire penală în cazul nemijlocit nu sunt unele de natura de a impune cheltuieli neprogramate și neincluse în cheltuielile evidente și suportate anume de către stat, motiv pentru care sentința pronunțată de instanța de fond în această latură urmează a fi casată

Ca urmare a celor enunțate, instanța de apel a considerat că sentința primei instanțe este neîntemeiată în această parte ce ține de cheltuielile de judecată în mărime totală de 1280 lei urmînd a fi trecute în contul statului, deoarece sunt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului judiciar.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul, făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea parțială, în partea cheltuielilor de judecată acestuia, cu menținerea sentinței primei instanțe în această parte. Recurentul invocă dezacordul cu

decizia instanței de apel pe motiv că, neîntemeiat a respins încasarea cheltuielilor de judecată încălcând prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 397 pct. 5) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit textului recursului declarat de către procuror, titularul acestuia invocă de drept temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar.

Din conținutul recursului, Colegiul atestă, că autorul în esență critică decizia instanței de apel adoptată în latura civilă, prin care a fost casată parțial hotărârea primei instanțe, care a admis cererea acuzatorului de stat de a fi încasate din contul lui Chiriac Adriana în contul statului suma de 320 lei pentru efectuarea raportul de expertiză judiciară nr. 1463/D din 03 iulie 2017, suma de 320 lei pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 1461/D din 30 iunie 2017, suma de 320 lei pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 1464/D din 30 iunie 2017, suma de 320 lei pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 1462/D din 04 iulie 2017, iar în total suma de 1280 lei.

Așadar, în privința acestor alegații se constată, că au constituit obiect de discuție în instanța de apel și asupra căroră această instanță s-a expus întemeiat și pe care le susține și instanța de recurs.

În cauza deferită judecării, recurentul solicită invocând prevederile art. 227-229 Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizelor medico-legale în privința victimelor în sumă de 1280 lei, motivând că legea prevede ca inculpatul să suporte cheltuielile judiciare.

La cele invocate supra, instanța de recurs menționează, că aceste argumente ale recurentului sunt neîntemeiate, deoarece dispoziția art. 143 prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală). Mai mult, dispoziție alin. (2) aceleiași norme stipulează că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Totodată, instanța de recurs relevă dispoziția alin. (2) art. 229 potrivit căreia, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

Astfel, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile

necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Instanța de recurs reține, că expertizele medico-legale menționate supra, au fost ordonate de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii circumstanțelor cauzei, constituind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

În asemenea împrejurări, Colegiul penal statuează, că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea efectuării expertizelor medico-legale, precum și acțiunile de păstrare și transportarea corpurilor delictive, reprezintă cheltuieli judiciare ce urmează a fi achitate din bugetul de stat.

Prin urmare, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile instanței de apel referitoare la respingerea solicitării înaintate de către acuzatorul de stat privind încasarea de la inculpata Chirac Adriana, a sumei de 1280 lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru efectuarea expertizelor în prezenta cauză.

Generalizând cele expuse, Colegiul penal, consideră că nu și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs invocat de către recurent, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate, în partea respingerii încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

Având ca reper cele enunțate, Colegiul penal statuează, că argumentele invocate de procuror sânt nefondate, fapt ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2017, în cauza penală, în privința lui **Chiriac Adriana XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **07 martie 2018**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan